

## Tiskař na ofsetových archových strojích (kód: 34-010-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu  
**Skupina oborů:** Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie (kód: 34)  
**Týká se povolání:** Tiskař  
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

### Odborná způsobilost

| Název                                                                                                                                                                                               | Úroveň |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Volba postupu tiskařské práce, potřebných pomůcek a barev na ofsetových archových strojích                                                                                                          | 3      |
| Převzetí výrobních podkladů pro tisk nové zakázky na ofsetových archových strojích                                                                                                                  | 3      |
| Převzetí a příprava potiskovaného materiálu, tiskových forem a tiskových barev na ofsetových archových strojích                                                                                     | 3      |
| Příprava a seřízení ofsetových archových strojů                                                                                                                                                     | 3      |
| Dodržení normativu při tisku celé zakázky na ofsetových archových strojích                                                                                                                          | 3      |
| Dokončení tisku, předání zakázky na ofsetových archových strojích                                                                                                                                   | 3      |
| Kontrola, údržba a čištění tiskového stroje                                                                                                                                                         | 3      |
| Obsluha řídicí (RIP) a osvitové jednotky (CtP) (Computer to plate) včetně periférií, nastavení laserového osvitového zařízení, obsluha vyvolávací linky ve výrobě tiskových forem v archovém ofsetu | 3      |

### Platnost standardu

Standard je platný od: 29.04.2013

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Volba postupu tiskařské práce, potřebných pomůcek a barev na ofsetových archových strojích

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                                                                                                                | Způsoby ověření                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Popsat technologický postup tisku časopisecké obálky ve formátu A4, barevnost 4/4 (stabilizovaný čtyřbarvotisk), rozsah 4 strany, tisk na obracení, formát tiskového archu nejméně B2, plošná hmotnost kartonu 150 g.m <sup>-2</sup> na vícebarvovém ofsetovém archovém stroji | Ústní a písemné ověření                   |
| b) Navrhnout racionální technologický postup přípravy a tisku časopisecké obálky podle zadání                                                                                                                                                                                     | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| c) Navrhnout druh tiskových barev a jejich pořadí pro tisk procesního čtyřbarvotisku na vícebarvovém ofsetovém archovém stroji podle zadání                                                                                                                                       | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Převzetí výrobních podkladů pro tisk nové zakázky na ofsetových archových strojích

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                      | Způsoby ověření                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Převzít a zkontrolovat kompletní výrobní podklady pro tisk časopisecké obálky podle zadání                                                                                           | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| b) Převzít z výrobního příkazu údaje o formátu časopisecké obálky pro přípravu, tisk a dokončovací zpracování tiskového archu a aplikovat jej při rozkresu tiskového archu podle zadání | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| c) Převzít imprimované barevné nátisky či barevné předlohy pro tisk procesního čtyřbarvotisku časopisecké obálky podle zadání                                                           | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Převzetí a příprava potiskovaného materiálu, tiskových forem a tiskových barev na ofsetových archových strojích

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                                   | Způsoby ověření                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Převzít potiskovaný materiál pro tisk na základě údajů výrobního příkazu s ohledem na bezchybný technologický postup tisku podle zadání                                                           | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| b) Převzít tiskové desky a provést vizuální kontrolu s ohledem na mechanické poškození desek a úplnost pomocných prvků pro tisk a dokončovací zpracování podle zadání                                | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| c) Převzít tiskové barvy pro tisk procesního čtyřbarvotisku a provést kontrolu čistoty, konzistence a pořadí barev na tiskovém stroji s ohledem na bezchybný technologický proces tisku podle zadání | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Příprava a seřízení ofsetových archových strojů

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                                                                                    | Způsoby ověření                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Nastavit formát tiskového archu u příslušných funkčních celků tiskového stroje pro bezchybný a plynulý průběh tisku podle zadání                                                                                                                   | Praktické předvedení                      |
| b) Nastavit vzduchové charakteristiky nakládání, transportu a vyložení tiskového archu u příslušných funkčních celků tiskového stroje s ohledem na plošnou hmotnost potiskovaného archu pro bezchybný a plynulý průběh tisku podle zadání             | Praktické předvedení                      |
| c) Založit příslušné barvy v žádaném pořadí do barevnic jednotlivých tiskových jednotek pro tisk procesního čtyřbarvotisku podle zadání                                                                                                               | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| d) Založit tiskové desky v žádaném pořadí na deskové válce tiskových jednotek a provést nastavení soutisku tiskových barev pro tisk procesního čtyřbarvotisku podle zadání                                                                            | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| e) Nastavit zónové a celkové odběry jednotlivých tiskových barev z barevnic s využitím denzitometrického a spektrofotometrického měření na zkušebním tiskovém archu s využitím imprimovaných nátisků při tisku procesního čtyřbarvotisku podle zadání | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| f) Překontrolovat správnou funkci všech funkčních celků tiskového stroje na pomalý běh pro bezchybnou tiskovou produkci podle zadání                                                                                                                  | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| g) Provést kontrolu zabarvení denzitometrickým a spektrofotometrickým měřením na zkušebním tiskovém archu s využitím imprimovaných nátisků při tisku procesního čtyřbarvotisku podle zadání                                                           | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Dodržení normativu při tisku celé zakázky na ofsetových archových strojích

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                                                                                                    | Způsoby ověření                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Provést průběžnou vizuální kontrolu správného soutisku jednotlivých tiskových barev na lící a rubové straně tiskového archu při tisku časopisecké obálky, provést manuální nebo automatickou korekci soutisku barev v souladu s příslušnými normativy podle zadání | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| b) Provést průběžnou kontrolu správného zabarvení při tisku procesního čtyřbarvotisku časopisecké obálky na lící a rubové straně tiskového archu při tisku časopisecké obálky, provést manuální nebo automatickou korekci zabarvení podle zadání                      | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| c) Archivovat z vytištěného nákladu postupně 10 signálních bezchybně vytištěných tiskových archů časopisecké obálky podle zadání                                                                                                                                      | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Dokončení tisku, předání zakázky na ofsetových archových strojích

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                          | Způsoby ověření                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Ukončit tiskový proces, postupným ukončením činnosti jednotlivých funkčních celků tiskového stroje podle zadání                                                                          | Praktické předvedení                      |
| b) Zkontrolovat správný počet bezchybně vytištěných archů včetně přídavků pro tisk a dokončovací zpracování podle údajů výrobního příkazu a předat náklad k dalšímu zpracování podle zadání | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Kontrola, údržba a čištění tiskového stroje

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                                        | Způsoby ověření                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Provést kontrolu funkcí důležitých celků tiskového stroje v souladu s předpisy pro kontrolu a ochranu strojního zařízení a ovládacího manuálu tiskového stroje podle zadání                            | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| b) Provést údržbové práce u tiskového stroje po ukončení produkce v souladu s předpisy pro údržbu a ochranu strojního zařízení a ovládacího manuálu tiskového stroje podle zadání                         | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| c) Provést vyjmutí tiskových forem, čištění a mytí barevníků, tlakových a ofsetových válců v souladu s předpisy pro údržbu a ochranu strojního zařízení před zahájením přípravy nové zakázky podle zadání | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

**Obsluha řídicí (RIP) a osvitové jednotky (CtP) (Computer to plate) včetně periférií, nastavení laserového osvitového zařízení, obsluha vyvolávací linky ve výrobě tiskových forem v archovém ofsetu**

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                                                                      | Způsoby ověření                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| a) Popsat technologický postup zhotovení tiskových forem na zařízení CtP pro tisk časopisecké obálky ve formátu A4, barevnost 4/4 (procesní čtyřbarvotisk), rozsah 4 strany, tisk na obracení, formát tiskového archu nejméně B2        | Ústní a písemné ověření                   |
| b) Nastavit před zpracováním dat v jednotce RIP parametry pro osvit tiskových forem na zařízení CtP – hustota, tvar, natočení tiskového rastru, přesah barev (trapping), další přímé barvy pro ofsetovou tiskovou techniku podle zadání | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| c) Provést přenos a kontrolu přenosu datových souborů do počítačových systémů osvitu v ofsetové tiskové technice podle zadání                                                                                                           | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| d) Nastavit parametry pro osvit tiskových desek v ofsetu podle zadání                                                                                                                                                                   | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| e) Nastavit čistotu, teplotu a intervaly regenerace vyvolávacího roztoku a rychlost vyvolávací linky při finálním zpracování tiskové formy v ofsetu podle zadání                                                                        | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| f) Nastavit oplachování, nanesení konzervačního roztoku a teplotu sušení tiskové desky na vyvolávací lince v ofsetu podle zadání                                                                                                        | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |
| g) Provést mezioperační kontrolu na testu kvality zhotovených tiskových forem podle zadání                                                                                                                                              | Praktické předvedení s ústním zdůvodněním |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována s ohledem na 2. stupeň zátěže (odkaz na povolání v NSP - [http://katalog.nsp.cz/karta\\_p.aspx?id\\_jp=100233&kod\\_sm1=33](http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=100233&kod_sm1=33)), dále se musí uchazeč prokázat lékařským potvrzením, že netrpí poruchou barvocitu (poruchou barevného vidění).

Ověřování stanovených kompetencí je nutno prověřovat v rámci systémového řízení kvality ofsetového tisku a opírá se o tyto normy:

ČSN ISO 12 647-1 Výroba tiskové formy

ČSN ISO 12 647-2 Ofset

ČSN ISO 12 647-7 Digitální kontrolní nátisk

Ověřování stanovených kompetencí spočívá v prověření způsobilosti uchazeče vykonat zadanou operaci podle stanoveného technologického (pracovního) postupu, správně vykonávat činnosti spojené s obsluhou a základní údržbou příslušných strojů včetně provedení dokončovacích prací a provádění běžných výpočtů.

Při ověřování splnění úkolů založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k pravidlům BOZP a PO v rámci provádění všech úkonů, ke kvalitě zhotoveného produktu.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

### **Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby**

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Vyučení v polygrafickém oboru + alespoň 5 let odborné praxe v oblasti polygrafické výroby, z toho minimálně jeden rok v oblasti ofsetového tisku v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Alespoň 5 let odborné praxe ve funkci učitele odborných předmětů, učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti polygrafie, splňujícího požadavky zákona č. 563/2004 Sb., z toho minimálně jeden rok v oblasti ofsetového tisku v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v polygrafickém oboru + alespoň 5 let odborné praxe v oblasti polygrafické výroby, z toho minimálně jeden rok v oblasti ofsetového tisku v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- d) Vysokoškolské vzdělání ve studijním programu polygrafie nebo ve studijním programu, jehož součástí je výuka polygrafie + alespoň 5 let odborné praxe v provozu nebo na úseku zahrnujícího pracoviště s činnostmi v oblasti polygrafie, z toho minimálně jeden rok v oblasti ofsetového tisku v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu.

### **Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky**

Polygrafické pracoviště zaměřené na tiskovou výrobu s následujícím vybavením:

- ofsetový archový tiskový stroj;
- systém dálkového ovládání tiskového stroje;
- zařízení kontrolního nátisku (analogové nebo digitální);
- denzitometr pro měření nárůstu tónové hodnoty;
- spektrální fotometr (kolorimetr);
- zařízení pro přímé zhotovení tiskové formy (CtP), včetně řídicí jednotky (RIP);
- vyvolávací automat;
- počítač s aplikační částí technologického a kalkulačního programu;
- předpisy a normy používané v rámci systémového řízení kvality tisku;
- ochranné pomůcky k zajištění bezpečnosti práce.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

## **Doba přípravy na zkoušku**

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 45 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## **Doba pro vykonání zkoušky**

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard připravila SR pro polygrafii, média a informační služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Mediacore, s. r. o.

VOŠ grafická a SPŠ grafická Praha 1

Eclipse Print, a. s.